

REDACTIA
Deak Ferencz-u. Nr. 8

ABONAMENTUL
in Austro-Ungaria:
in an 20 cor. pe 1/2
10 cor.; pe 1/4 de an
5 cor., pe 1 lună 2 cor.
in de Duminec pe an
4 corone. —
pentru România și
trăinătate pe an:
40 franci.

scripțe nu se napotază

ADMINISTRAȚIA:
Arad, Deak Ferencz-u. Nr. 8

INSERȚIUNILE:
de un șir garzont: orbe
de 14 bani; a doua oră
12 bani; a treia oră 8
de fiecare publicându-se.

Afât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Scriscori nefrancate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Anul IV.

Număr de Duminecă

Nr. 51

Tărie și avânt.

(*) „Ai carte, ai parte“, e veche mottoare a Românului; și nu din vânt e luat proverbul, ci dintr'un lung război de dovezi s'a convins omul de acest adevăr, până să-l închege într'o zi așa de scurta dar' totodată și de înțelepciune mare.

A trecut vremea când pumnul hotărâtor e mai tare, astăzi cu mințile stăpânește omul, cu mintea, cu înțelepciunea se ridică deasupra, cu înțelepciunea își întărește starea și se îndreaptă spre înaintare. Cei slabi, înfrânți sunt astăzi aceia, cari nu pot să lupte cu mintea, cu înțelepciunea, pe care o câștigăm prin învățatură, prin studiu.

Eșind de prin școli, noi avem o înclinație de învățatură, cu care putem să trăim în viață; dar' dacă cu atâta învățatură rămânem numai, dacă pe urmă vom mai citi, lumea merge înainte, noi stând pe loc vom rămâne în urmă, — și vâzând cu ochii vom cădea în fața cu cei-și îmbogățindu-și cu cunoștințele țin pas cu mersul lumii.

O înțeleaptă întocnire, pentru a să ajungă pe oameni și să-i pune mereu în cunoștința mersului înaintării, pentru să-i învățe să se păzească de rău și să se îndrepte spre bine și fofă, pentru a le arăta cari sunt dreptățile și care e datoria lor, este fără de îndoială ziarul.

Ziarele dară acest rol îl au, de a lumina și conduce poporul, fiind totodată gâzduitoarele gândurilor, și purtătorii mijloacelor populului.

Not Românii de sub domnia coronei Sfântului Ștefan mai avem și o cauză pentru care să ne elipim ziarele noastre naționale și să le spriginim din tot sufletul și cu toată puterea, cu sacrificii chiar; pentru că în țara noastră, în lupta noastră națională contra încercărilor de cucerire și de maghiarizare prin ziar ni-a rămas încă deschisă calea de a lupta contra scelerii, cari nimicirea noastră națională și-au pus-o de țintă.

Ziarele noastre naționale sunt plămâni trupului național, plămâni în cari răsuflă astăzi neamul nostru românesc din Ungaria și Ardeal.

Ziarul ține pururea aprinsă flacăra iubirei de neam, ziarul este lumina, în jurul căreia trebuie să ne concentrăm cu toții, câți vrem să rămânem și câți avem la inimă soarta neamului nostru.

Dar ea rolul său mare în lupta noastră națională un ziar să îl poată îndeplini, ca să trăiască și să ducă înainte greaua dar frumoasa luptă, precum el reprezintă, apără și să păzească interesele obștei noastre românești, are nevoie de spriginul adevăratei obște, pentru viața și întărirea sa.

Luptând pentru neam, pentru interesele neamului, al neamului interesat să trăiască ziarul și „cel-și da, pentru sine da“; cel-și îl spriginește,

pentru binele și interesele sale îl spriginește, pentru interesul a tot ce e românesc.

Să ne facem datoria, spriginind și pe cale materială ziarul românesc, care reprezintă interesele neamului nostru, căci întărirea materială este baza tăriei și avântului său în lupta de apărare și în lupta pentru cuceririle noastre naționale.

Ziarul nostru e una cu poporul, tăria și avântul lui va fi una cu tăria și avântul poporului.

Situația guvernului austriac.

Ministrul Körber s'a încercat să și ajute în situația grea, de neactivitate a Reichsrathului, punând în desbaterea Dietelor provinciale proiectul de lege asupra impostului asupra spiritului. Deși proiectul este favorabil intereselor provinciilor, el a fost respins. Respingerea însă (din partea Dalmației și Tirolului) nu însemnează și nici n'a fost basată pe considerațiuni de necorespunderea proiectului pentru exigențe, ci a fost pur și simplu un vot de război edere a Dietelor provinciale respective față cu guvernul.

Pe acest drum deci, dl Körber s'a îndămolit; Reichsrathul, devenit epocal prin obstructionism, în formațiunea apropiată, cu palpație așteptată, îi va aduce oare vre-un... vot de incredere?

„Luxul de a vorbi pe feță“ și deschis. zice „Magyar Szó“ că și îl poate permite, nefiind angajat în nici o parte. Și făcându-și acest lux, într'o serie de articoli, „Reflexiuni“ de obiectivitate particulară a sa, asupra evenimentelor cari au cauzat căderea lui Bánffy și venirea lui Széll la putere, etc. . . din abnormitățile de construcțiuni logico-stilare alunecă la următorul adevăr:

„Majoritatea partidului guvernamental nu se ține nici de persoană, nici de idei, ci de guvern. E o masă fără energie, care este legată de piciorul scaunului prim-ministerial cu ață cu miere. Oamenii, cari nu au altă ambițiune decât să aibă un număr“ . . .

De data aceasta, recunoscând adevărul, care este de preț, din ori ce parte va veni, am luat în serios pe „Magyar Szó.“

Dietele provinciale ale Austriei, după desbateri de scurtă durată, indeosebi asupra bugetului statului, au fost închise Vineria trecută (21 I. c. n.). Dieta Bucovinei n'a ținut de data aceasta decât trei ședințe, între cari cea de Joi a fost mai interesantă. Cu acest prilegiu anume dl Dr Iancu cavaler de Flondor, șeful partidului popular național, a rostit în Dieta o vorbire energică și foarte aspră la adresa guvernului bucovinean, osândind volnicile acestuia, săvirsite la alegerile deputaților pentru sfatul împăratesc din Viena.

Simptome electorale.

Un ziarist maghiar intervievând pe un personaj apropiat de cercurile conducătoare guvernamentale, a primit, în privința gândurilor și atitudinii guvernului față cu viitoarele alegeri următoarele lămuriri și informațiuni:

„Partidul mărît prin fuziunea cu partidul național (apponyist) intră în acțiunea electorală încredințat că nu-și va putea păstra proporția mare pe care a câștigat-o prin fuziune. La viitoarele alegeri partidul nu va mai lupta cu aceleași arme (brutale) cu cari a luptat în trecut. La spriginirea materială (corupțiune) abia se mai poate aștepta cine-va; și pentru acest motiv va trebui să abdică de mandatele cari au fost cucerite numai pe acea cale. Apoi fuziunea partidului național cu cel guvernamental în unele părți încă nu s'a îndeplinit cu totul. Mulți din foștii naționali n'au abdicat dela atitudinea opozată, și vor spriginii mai în grabă pe independențiști.

Guvernul va încungiura ori ce formă a terorismului. Punctul de vedere al lui Széll însuși este, că mai bine se lipsește de marea majoritate actuală, și mai bucuros s'ar spriginii pe un partid mai consolidat și compus din elemente homogene, la al cărui spriginii neconditionat poate calcula. Elementele ortodoxe ale partidului o știu asta și încă și li se mișcă terenul de sub picioare. Di-cursul primului ministru de anul nou (cașiune obișnuită de felicitări oficiale împreună cu declarațiuni politice de acțiunătate) cu toată probabilitatea va aviza asupra cuvântului de ordine, cu care va porni partidul liberal în lupta electorală. „Liberalismul“, „unitatea statului maghiar“ și „menținerea baselor pactului“, vor domina în proclamațiile partidului.

Lozincă mercantilizatilor și a agrarilor, e, că se vor amesteca în această luptă“ . . .

Deși slabiți, și cam guvernamentalizii în timpul din urmă, kossuthiștii credem că nu prin popularitatea lor între alegători, ci mai mult din grația guvernului, care va încungiura ori-ce formă a terorismului vor intra în parlament în formă de opoziție milităre.

Nu ne vine însă a crede, că aceeași atitudine va păstra-o guvernul și organele sale față cu „reacțiunea“ catolică, față cu partidul popular, pe care l-au facut deja să simtă în alegeri suplimentare că i-au rezervat unele „forme“ . . . de combatere.

Partidul popular e socotit de guvern ca cel mai periculos vrăjmaș al său și de fapt și este cel mai bine organizat.

Pe când situația precară a kossuthiștilor ni-o învederează încheiaș și acțiunea lor — propagandistă din timpul din urmă.

Așa, bunăoară, la Gödöllő s'a ținut de curând o întrunire populară-independentistă, la care s'a luat, între altele, concludusul următor:

„. . . In interesul viitorului partidului independentist greu amenințat prin lipsa de acțiune și neglijearea intereselor populului, pentru cucerirea libertății populului și independenței statului, . . . ar fi să se întemeieze un nou partid independentist cu o direcție radicală și în adevăr democratic“ . . .

Unde-l kossutismul din vremea lui Szápary?

Acestea sunt partidele politice maghiare, ai căror reprezentanți în parlament vor reprezenta interesele maghiare din statul Ungaria.

Se pregătește, și își face socotelele, ca să mai stăpânească și pe viitor țara noastră a tutarora, — spriginirea „ideei de stat maghiar“.

Noi, naționalitățile nemaghiare privim numai, cum ele își împart stăpânirea asupra noastră, căci țaria lor este în desunirea noastră.

Datoria noastră este însă, ca în fața acestui spectacol să ne dăm seama de noi înșine, să muncim ca să ne întărim, și va veni vremea să ne validăm cu rosturile noastre.

G. C. Cantacuzino.

Doi ani au trecut de când, într'o zi tristă și ploioasă, un luptător și tăcut convoiu a urmat cu sufletul îndurerat sicuti simplu, în care zăcea corpul neînșufletit al unui om, care fusese energic, credincios și statornic în persoană, al unui mare și vrednic urmaș al lui Ion Brătianu, al unui bun Român — al unui eec lent cetățean — al lui Goșu Cantacuzino.

Cu timpul multe și mulți se uită, când cursul neîntrerupt al evenimentelor nu încetează a ne ținti tot înainte spre destine necunoscute și a ne depărta tot mai mult de punctul de unde am pornit. Asta e viața, așa e viața, și cea publică și cea privată. Număr puțin sunt, cari lasă o urmă neștearsă în spirite, a căror lumină revărsată în inimă nu se stingă nici odată și pe cari nici când actualizate cea mai arzătoare și pasionată viață poate eclipsa.

Dintre aceștia, unul e în veci neuitatul Goșu Cantacuzino, care, precum spune poetul, de câte ori se vor evoca memoriile cele n'ai bune și alete, se va pomeni și numele său. Nu numai că nu e uitat și nu va fi uitat nici odată acest fruntaș al neamului, și viguros contributor al partidului național liberal din România, care a jertfit idealurilor sale tot ce îi dădura moștenirea și talentul, dar', din contră, de câte ori e luptă mare pentru naționalitate, spre el se merge gândul.

Dacă o moarte crudă nu l'ar fi răpit fără milă și ar mai fi între ei un militanțut neîntrerupt și organizatorul victoriilor, cine ar fi mai aprig, în lupta grea pentru păstrarea avântului strămoșesc?

„Fie-ți țărina ușoră și amintirea vecinică marelui cetățean și Român!“

„Secolul“.

Din România.

Noua organizare a comunelor rurale în România. Zelele acestea se va depune pe biroul Senatului proiectul de lege privitor la noua organizare a comunelor rurale. După acest proiect de lege comunele rurale vor avea cel puțin 600 de locuitori. Noule circumscripții se vor stabili la început de către consiliul de miniștri, după avizul consilierilor județene. În capul fiecărei circumscripții comunale va fi un primar ales de consiliul comunal printre consilierii comunali sau printre alegătorii comunali.

Cătunele dependente de comună vor forma despărțiri, în capul cărora se va afla un delegat al primarului, fără ca să aibă cancelarie. Principala atribuție a acestor delegați va fi de a face acte de stare civilă. Printr'un alt proiect de lege, dl C.

Să ne ținem legea!

Nu cred că e nimic mai frumos pe lume și mai plăcut înaintea lui Dumnezeu decât aceea: când cineva și iubeste legea în care s'a născut; și din contră, nu e nimic mai urcios pe lume, mai neplăcut lui D-zeu, ba peccat strigător la cer mai mare decât când cineva se lapăda de legea sa, respective de biserica și națiunea sa. Lapădatu-s'a Juda și a vindut pe Mânt. Cristos; și ce a fost urmarea? — Și-a sles ștreangul, adegă s'a spânzurat! Mare pedeapsă vor avea și petreacă cei-ce-și lapăda: limba, neamul și biserica, căci va zice aceluora Domnul: „Tu slugă nebună și necredincioasă, nu numai ai îngropat talantul (credința) ce ți-am dat, dar l'at lapădat și nici n'ai voit să știi de dânsul: în focul cel de veți să ajungi etc. etc.“

Și greu peccat trebuie să ajungă pe aceea, cari se lapăda de credința lor străbună, pe care strămoșii lor au păstrat-o cu mare grijă, chiar și suferind multe necazuri pentru dînsa, și pe care au lăsat-o ca și următorii lor — asemenea să facă!

Să ne întrebăm însă: facem noi așa? Unii — da... unii... ba... căci zilnic ni se da ocaziune să vedem și între noi o mare parte de oameni, de aceea, cari numai se joacă cu biserica și națiunea, pe cari le cred de niște lucruri de puțină însemnătate, căci vedem pe unul că trece la altă religiune, pe altul la altă națiune, lăsând astfel după ei numai blăstămul cel mai strașnic, care are urmare peste nepoții și strănepoții lor, ear ei trăgînd un peccat atât de grozav, din care nu vor mai eși, ci pururea vor plînge pentru el, și ca și Cain, nu vor mai afla odihnă în sufletele lor. S'au înmulțit pe toate locurile niște oameni, cari nici nu voesc să știe de aceea ce au moștenit dela părinții lor, ci ascultînd după gurile unor netrebniți se fac „pocaiți“;

și se înmulțesc pretutindenți acești oameni fără de suflet, cari își uită de credința, de datinele și simțul străbunilor lor.

Peste tot luînd, vedem că între poporul nostru avem și oameni de aceea, cărora numai ceva dacă nu le convine (mai adese-ori de preot ori învățător) amenință cu unire, pocuism, cu trecerea așezămintelor noastre (școalelor) la străini etc. — lucruri, cari într'adevăr, numai oameni cari își uită de ei și oameni fără de suflet le pot face, căci dacă preotul și învățătorul comite ceva, — este lege, au acestia autorității și nu trebuie de aceea, ca nici unul să-și lapăde biserica și națiunea, pe care strămoșii nostri cu mari necazuri le-au păstrat, mai preferînd a suferi prin munți și păduri decât pe acestea a le perde.

Toate ar merge cum ar merge, dar când vezi între astfel de oameni și cu carte — atunci într'adevăr te jignează...!

Până când vor merge trebile astfel — nu va fi bine! Noi, ca popor socotit azi între popoarele culte europene, nu trebuie să suferim de acestea între noi, trebuie să căutăm a desrădăcina din noi astfel de inclinații rele, desprețuindu-le și iubind aceea-ce ni-au lăsat părinții nostri: limba, biserică și națiune; să nu ne lăsăm amăgiți de oameni răi, ci dacă se ivesc de aceștia printre noi, să căutăm a-i abate dela calea rătăcirii, acomodându-ne principiilor sfinte, căci nu e virtute și respective faptă bună creștinească aceea, când tu grijești numai de tine, ci când poți ajuta și altuia, abătîndu-l dela calea rătăcirii la adevăr, dela întunec la lumină etc.

Să fim tari în credință, să ni-o păstrăm și să ne asigurăm credința, ear pe lângă aceasta ni-am asigurat și limba și națiunea, și la timpul său putem zice: „Doamne! Cinci talanți mi-ai dat, iată-i înapoi Indoiți,

căci cu cei cinci am mai câștigat cinci!“ — și astfel să ne așteptăm răsplată cea dreaptă.

Sus să avem inimile — și tari să fim în ale noastre!

Monștor, la sf. Nicolae 1900.

I. Furdianu.

Să ne apărăm școlile!

Câte va cuvinte, pe cari bravul nostru preot Aron Domșia le-a rostit cătră iubiții sei popozenti Duminecă în 10/23 Dec. a. c. sunt sigur că merită a fi publicate în prețutul dumneavoastră ziar „Tribuna Poporului“, pentru care lucrul Vă rog foarte mult, și aceasta pentru a se vedea, cât de bine își cunoaște acest brav preot chemarea sa, și pentru-ca purtarea sa să servească de exemplu și altor preoți ai bisericilor noastre. Eată-le.

„Cu durere vîd, cum căți-va dintre d-voastră cred că prin faptul, că și dau copiil la școala de stat maghiară, nu vor mai plăti neînsemnata sumă, cu care fiecare contribuim pentru formarea salariului învățătoresc. Amară înșelăciune, căci vă vouă aceluora cari credeți atât de greșit; nu, nu veți putea scăpa decât numai atunci, când falnicul nume de Român, nu veți mai merita să-și purtați, și excluși veți fi atunci aceea: din stîlul nostru, din biserica noastră și din toate împrejurările noastre, toți aceea, cari până acum ați fost frați ai nostri. Au nu vedeți, iubiților, că de mult ne aflăm amenințați de către stăpînii nostri Maghiari de astăzi, cu școala de stat, care deja se află înfrînțată chiar în comuna noastră?“

— Apoi deosebit de aceasta vrednicul nostru preot A. Domșia, împreună cu dl Dr. Nicolae Racoța, directorul băncii, „Racoțana“, care de asemenea în tot-deauna a fost cel mai cald în spriginirea școalei și bisericii, de astă-dată, Duminecă (3/16 Decembrie a. c.), au înălțat și mai mult vaza bisericii și școalei noastre.

Adunându-se poporul nostru în școala română, au procedat la alegerea senatului bisericesc și școlar, dînd și aci ambii nostri conducători semne de o adevărată energie arătînd poporului nostru prin niște cuvinte pline de adevărat patriotism, cum trebuie să lucreze un adevărat senat bisericesc și școlar, și care este adevărată sa menire.

Poporul nostru a fost într'adevăr viu mișcat până la inimii!

Cată deosebire este între trecut și prezent!

A fost o adevărată serbătoare, când nouii membri aleși, în fața poporului au depus jurământ, cum trebuie să lucreze de aci înainte, cu mare zel și activitate, pentru binele școalei și bisericii noastre mai presus de toate

Șeica mare, la 11 Decembrie 1900.

Cu toată stima:

Zaharia Dobrotă.

Un steag românesc de 144 ani

Conferința ținută în Casina română din Blaj la 9 Dec. 1900 de Dr. Augustin Bunea.

(Continuare).

Protopopilor a scris episcopul, între altele, acestea: „Pentru a căror plinare și ducere în vig“, am adunat cinstiții asesori a clirosului nostru, cu cari împreună luțegându-ne, de lipsă am aflat, cum acest prilej de vrednicie să nu treacă, ce după măsură sălbiciunii noastre cu tot dinadiusul împreună să alergăm, și pentru aceea s'au aruncat de tot preotul cinci florinți unguerești într'acest chip: ca luîndu-se comizeul,**) îndată să se vestească, și a se stringe să înceapă, și strîgîndu-se îndată aici la receptorii, cari s'au rînduit, precinstitul notariuș Avram Dăianul, și cinstitul protopop Maniu Tiurianul, să se trimită, așa cum până în viitoarele serbători a nașterii Domnului nici o restanție să rămăie, că fiind lipsa obștii și slujba împărătească, cu execuție și cu mai mari cheltueli se va scoate.

„Lîngă aceasta luînd aceasta vei avea grije, unde s'ar găsi cai spre slujba cătanească acar***) de ce păc or fi numai alb nu, cu drept preț să-i iai și în credință până la o vreme, concedem, că nimenia dintr'ai nostri nu l'ar tăgădui, spre acest bine de obște.

„Așigdere vei avea datorie și mare strădanie, să vestești pentru voinici, cari vor avea voi și lor, și neamului a face cinste și înălțatei crăiese credincioasă slujbă, spre binele viitorii să-i aduni, ca să fie cătane călărețe bine îmbrăcate ca voinicii din reghimentul lui Kálnoki, și armate. ....

„Fiind că nemii sunt datori a da ajutoriu, cari ar duce cu noi cătane gata, sau numai cai sau voinici, nu ar fi datori a da cu varmeghea****) și aici și-ar face bun nume neamului.“

Generalul Kálnoki rămaso încântat de ofertul clerului și poporului românesc și

*) Insemnează: sffrit, deplinire.

**Insemnează: ordin.

***Insemnează: ori.

****Insemnează: comitat, județ.

Baladă.

Culeasa de Emilian Novacovicu, învățător din Răcășdia, comitatul Caraș-Severin.

Sus la poala codrului,
Vêzui zarea soarelui.
Nu îi zarea soarelui,
Ci 'mi-s ochii șerpelui.
Șerpele cu mi facea?
Sugea un mândru de voinic!
Drumarii pe drum trecea.
Iosinel mi-se ruga:
Drumilor, drumașilor,
Faceți bine pentru mine
Și mă scoateți de l'ăst căne.
Dar șerpele mi zicea:

Drumilor, drumașilor,
Drum ați luat, drum țineți,
Aici n'aveți ce căute,
Că muma-sa mi l'a dat
Încă dela înfășat.
C'un picior l'a leg-nat,
Cu mâna țipă i-a dat,
Cu gura l'a blăstămat:
Iosinele, Iosinele,
Suge-mi-le țiputele
Sugă-mi-te șerpele.

Poesii populare.

Sunt trei fete'n sat la noi
Născute'n cinci-zece și doi;
Încă se țin tinerele
Și încă și frumoșele
Ca maica măicuței mele.

Astă vară-acum un an
M'a cerut un mogoșar;
M'a cerut și l'am lăsat
C'a fost un mocan plouat;
Dar acuma de m'ar cere,
Fie drac cine n'ar mere.

Mândruța mea din Ighiu,
Așteap'ă-mă că ear viu
Și că ce n'am vînt de mult
Al gândit că eu te uit,
Dar eu nu te pot uita,
Că ți-a fost dulce gura.

Crîșcă iadul și mă cere;
Eu fără mândra n'oiu mere,
Că ea m'andemnat la rele;
Vină acuma și ea,
Să ne luăm răsplată.

Fetele din satul nost,
Nu știu bine „Tatăl nost“.
Pentru fete nu-i rușine,
Dar nici părinți nu știu bine.

Mândruța cu ochii mari
S'a dat boii pe peptari,
Ș'o junincă pe oglindă
Să se vadă când se strîmbă.

Nic. Muntean.

(Din Răcășdia).

Tu te duce, badeo, sêrace,
Dar eu doru tîu ce oțu face?
Face-vei, mândrușo, bine,
Că mai sunt voinici ca mine;
Numai eu voțu face rîu,
Că mă duc eu dorul tîu.
Auzit-am d'auzit,
Că de dor mulți oameni mor
Și de drag mulți oameni zac.
Minciuță, bălă, minciuță,
C'am d'avut și eu un dor
Și n'am mai putut să mor.
Și eu am avut un drag
Și n'am mai putut să zac.

Toată ziua trag cu coasa,
Venitu seara la ciurloasa.
Slobozi, Doamne-o moarte grea
Să moară ciurloasa mea,
Să-mi iau altă netedă,
Albită și rumenită,
Toată ziua la oglindă
Și gunoiiu pînă'n grindă.
Pune-oțu boii la tînjală
Să scot gunoiiu afară.
Unde-i casa văruiță,
Acolo-i mândra urită;
Unde-i casa ruginoasă,
Acolo-i mândra frumoasă.

Emilian Novacovicu,
Învățător.

IANCU IN MEMORIA MOȘULUI.

Maș în zilele trecute se abătuse, ca tot-deauna prin părțile noastre, un moș cu două călării, cum le numia el, — încercate cu doniți și ciubere. Pe sară trase la un om care de obicei găzduște pe ori ce străin. Dorind să mai afla și eu, ce se petrece prin Munți, mă abătui de cu seară la omul ce primise pe prieteau muntean. Ne-am dat în vorbe mai de ună mai de altă, până ce ajunserăm cu vorba la Avram Iancu, eroul din Munți.

Invitare la abonament

Deschidem prin aceasta abonament pe al doilea semestru la

„TRIBUNA POPORULUI“

Cu condițiunile de abonament, însemnate și în fruntea foii, cari sunt cele următoare:

In Monarchie:

Pe un an . . . . . Cor. 20.—
Pe 1/2 an . . . . . 10.—
Pe 1/4 an . . . . . 5.—
Pe o lună . . . . . 2.—

Pentru România și străinătate:

Pe un an . . . . . franci 40.—

NUMERII DE DUMINECA

pot fi abonați deosebit, ca foaie pentru popor, cu cor. 4 pe an, având o întindere de 8 pagine, cele 4 pagine ale foii de zi, plus un adaus poporal de 4 pagine.

Domnii abonați sunt rugați a grăbi cu reînnoirea abonamentelor pentru regulata expedare a foii.

Abonamentele se fac prin mandate postale și anumit pentru un timp, care începe cu prima și se termină cu ultima luni.

Este în interesul dlor abonați, ca adresele să fie însemnate cât se poate de corect și legibil. Domnii abonați vechi sunt rugați a lipi pe mandatul postal adresa tipărită dela fâșiile, în cari li-s'a trimis „Tribuna Poporului“ până acum.

Administrația

„TRIBUNEI POPORULUI“

In atențiunea domnilor învățători români. Aducem la cunoștința domnilor învățători de la școlile populare, că a eșit de sub tipar Geografia comitatului Arad, de învățătorul Damaschin Medre, — ca manual cu mai multe chărți geografice. Intocmit pentru clasele III. IV. ale școlilor populare, și aprobate de Ven. Consistor aradan.

Se poate procura de la Administrațiunea „Tribunei Poporului“ din Arad. Prețul 35 cr. plus 5 cr. porto postal.

Tipografia
„Tribuna Poporului“
arangiata fiind cu material nou
primește spre executare:

Tipărituri de bancă,	Cărți, Broșuri,	Ori-ce tipărituri.
Invitări la nunta,	Anunțuri funebre, etc.	

Cele mai moderate prețuri!!

Banca generală de asigurare mutuală.

„TRANSILVANIA“

423 40-40

IN SIBIIU.

asigurează pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

1. în contra primejdiei de foc și de exploziuni; clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobile ș. a.;
2. pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri în cazul morții și pentru terminuri fixate, de zestre și de rente.

Deslușiri se dau, și oferte de asigurări se primesc din comitatele: Arad, Bichș, Bihor, Ciomad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal

Agentura principală din Arad.

Strada (Széchenyi Nr. 1. casa dlui avocat Dr. Virgil Bogdan etagiul II.) precum și prin agenturile cercuale și speciale.

Imprumuturi ieftine pe amortisație

Recomand în atențiunea on. proprietari de pământ și proprietari de case în Arad-centru, că prin mijlocirea mea pot obține până la cele mai mari sume și pe lângă condițiuni foarte favorabile

imprumuturi ieftine amortisaționale cu amortisație de 15-60 a-1.

Nu comput înainte nici un fel de remunerație, convertesc datorii vechi, de asemenea la dorință anticipez de la mine cheltuelile de intabulare.

Provocându-mă la faptul, că de mai mulți ani la foarte numeroși înși i-am împlinit spre cea mai mare mulțumire a lor trebuințele de imprumuturi, rog cu toată stima pe on. domni proprietari de pământ și proprietari de case, ca în propriul lor interes cu deplină încredere să se adreseze mie cu afacerile lor de imprumuturi.

Imprumuturile sunt pe camete de 4% 4 1/2 și 5%

pe lângă amortisare corespunzătoare din capital

Institut de imprumut pe imobile și moșii 453 40-40

Szűcs F. Vilmos

ARAD, F6-ut Nr. 5, vis-à-vis cu moara Széchenyi.

Respons se dă numai dacă la întrebările ce se fac se adună și marcă poștală

Cel mai bun croiu!

Insoțirea CALȚUNARILOR din ARAD,

Strada-Bisericeii, Palatul Minorităților.

Sigură în felul său ține în deposit numai fabricații proprii sau gătește la comandă

ghete pentru dame și bărbați,

cum și papuci pentru băieți și fete, apoi ghetă comode și alte soiuri de încălțăminte.

Toate acestea nu sunt lucruri de fabrică, dar' sunt mai ieftine și mai bune.

Comande din afară se execută prompt și cu prețuri moderate.

Trimitem și la casă ghetă de probă în ori-ce timp dorit.

Aparat elastic pentru călcaie, invenția lui Löderer, căpitan de honvezi ung. reg., aplicabil atât la ghetă de dame, cât și la ghetă pentru bărbați, se poate avea numai dela noi.

Mare magazin de creme și lăkk-uri în diferite colori

Prețuri ieftine de neerezut!

Numai articli de fabricație proprie!

Materie de calitate excelentă!

484-2

Cel mai ieftin isvor de cumpărare în articli de fer.

Czigelbrier și Berta

Arad, Andrassy-tér Nr. 3.

Prăvălie cu negoț și unelte de fer
pentru comerț și industrie.

Numărul telefonului pentru oraș și comitat 386.

Adresa telegrafică: Czigelbrier.

Recomandăm marele nostru magazin cu tot soiul de negoț de fer, ferării la edificii și mobile, mașine de fert (sparmerturi), cuptoare de fer și unelte pentru toate ramurile industriei.

În arangiamente de culină articli economice, unelte pentru lucrarea viilor, cuțite de altoit. Pompe contra perenosporei. Patine asortiment bogat.

Unicul reprezentant în Arad al fabricii de mașini economice Hofherr și Schrautz.

Cu consemnare de prețuri curente și cu preliminare de spese servim gratuit

527 5-10

Comandele și în provincie se execută prompt.

REDACȚIA

Ad. Doák Ferencz-u. Nr. 8

ABONAMENTUL

pentru Austro-Ungaria:
 un an 20 cor. pe 1/2
 și 10 cor.; pe 1/4 de an
 cor.; pe 1 lună 2 cor.
 și de Duminică pe an
 — 4 coroane. —
 Pentru România și
 străinătate pe an:
 40 franci.

manuscripte nu se napotăză

ADMINISTRAȚIA:

Arad, Doák Ferencz-u. Nr. 8

INSERȚIUNILE:

de un sfert de an: 12
 din 14 banii a două săptămâni
 12 banii a trei săptămâni
 de fiecare publicație.

Atât abonamentele cât și
 inserțiunile sunt a se plăti
 înainte în Arad.

Scrisorile nefranche nu se
 primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Unde duce

nechibzuința!

...Protutindenea vedem flămânzi
 printre șirurile de palate...

„Házánk”.

(S.) Ce spectacol trist ne prezintă
 zisele zisurilor maghiare asupra stării
 populației muncitoare din Buda-
 peșta!

Sunt zeci de mii de muncitorii în
 mareșă capitală, cari azi propo-
 nesc zidurile și cer mîta și pomana
 trecătorilor, pentru a-și pute ține
 viața amărîta. Sunt tot atâtea brațe
 de muncă, cari s'au adunat acolo
 dementite de viața ce s'a făcut în
 jurul înflorii și progresului ne mai
 jomoniți al acestui oraș. Ademeniți de
 splendoarea și măreția întreprinde-
 rilor cu cari Buda-pesșta se afișă, mun-
 citorii au grăbit și s'au îngrămădit,
 căutând muncă la oraș, muncă mai
 bine răsplatită decât la cîmp.

Dar' care le-a fost soarta?

Soarta le-a fost să ajungă pe
 drumuri, muritori de foame...

O mai crudă pedeapsă nu putea
 ajunge pe îngămfății în avînt, decât
 starea financiară apropiată de fal-
 siment, în care s'a învederat nu de
 mult că a ajuns orașul Buda-pesșta sub
 conducerea actualilor sei membrii di-
 gigenți.

Fără basă solidă, fără chiază fi-
 nance, maghiarii au vrut să-și facă o
 capitală frumoasă, și clădit-au... pe
 nisip.

Pedeapsa ce în mod firește apasă
 capitala însă, nu se restrînge numai
 asupra ei, ci și asupra celor ademeniți
 de dînsa, de forțele ei imaginare:
 asupra zecilor de mii de muritori de
 foame lipsiți de capătău.

E trist spectacolul acesta și mai
 ales dureros, căci ruina muncitorilor
 dela oraș de data aceasta formează
 o tovarășie cu ruina țeranului muncitor
 din patria noastră — ceea-ce este
 identic cu mizeria, care însemnează
 ruina țerii.

Deplasând forțele de muncă de
 acolo de unde erau de trebuință, pen-
 tru a le face în urmă neproductive,
 din lipsa de muncă ce ar fi chemate să
 săvîrșiască, s'a făcut o greșeală de ne-
 iertat, este un păcat a carui expiere
 poate să ajungă cu neputință.

Atotputernicii zilei însă nu de
 soarta cetățenilor, de bin le și feri-
 cirea țerii și de dezvoltarea și culti-
 varea puterilor ei sunt preocupați.

Nu răsplata muncii și asigurarea
 existenței prin muncă este devisa
 celor ce țin în mâinile lor destinele
 țerii, ei: totul pentru a se înfațișa
 maghiarismul mareș, falnic, măndru,
 pentru a orbi, pentru a înveli în fan-
 tome realitate.

Emigrările sunt o plagă constantă;
 populațiunea muncitoare dela țară a
 ajuns la băta în mână și la drum;
 muncitorii dela oraș au ajuns să
 moară de foame; — iar presa șovin-
 istă și parlamentul se ocupă de idea
 „naționalisării” statului și instituțiilor
 lui.

Și abea câte-un glas răsleț și
 slab se mai aude în presa maghiară,
 glas care tot nu pare înțeles de cei-
 ce chemați ar fi să vegheze asupra
 soartei cetățenilor.

Buda-pesșta își oglindește palatele
 în valurile Dunărei, iar pe aceia
 cari au ridicat cărămida cu cărămida
 acele palate „protutindenea îi vedem
 flămânzi, printre șirurile de palate”...

Nechibzuința cărmuitorilor țerii
 de-o cană la aceste rezultate a
 dus; de vor urma de a persista în fe-
 liul de guvernare care a produs acea-
 stă stare de lucruri, — numai binele
 țerii și a cetățenilor nu-l vor pro-
 mova.

Provisoratul austriac. După-
 cum află „Narodni Listy” din Praga,
 foaia oficioasă, în numărul său dela 30
 Dec. va comunica un rescript imperial,
 prin care se vor regula chestiile finan-
 ciare și provisorul bugetar pentru șase
 luni de zile, în basa §-ului 14.

Lungă mai e domnia aceluia para-
 graf!

Apel pentru abonament. Episcopul
 romano-catolic din Alba-Iulia a adresat cle-
 rului și poporului său o circulară îndem-
 nînd la spriginirea zisurilor acelei confe-
 sioni. „Magyar Szó” infuriat contra acestui
 „asaft al reacțiunii”, licitează și el, la rîndul
 său, astfel:

„Care este pozițiunea lui „Magyar Szó”
 în viața politică, în jurnalistica maghiară?
 Este că noi suntem singurul ziar independen-
 tent de guvern; noi suntem singurul organ
 care stă față în față cu guvernul, cu noul
 sistem...”

Acest „singur ziar” continuă, mai de-
 parte, printru a-și arăta meritele și indis-
 pensabilitatea, prin a trage ciopotul cel
 mare în față „pericolul ce amenință...
 „ideea”:

„Noi atragem atențiunea țerii — zice
 el — să bage de seamă: vine valahul... etc.
 Și cu astfel de nebunii caută să-și
 îngrozească cititorii.

Nu vine valahul, aici este românul,
 și aici va fi!

J'y suis, j'y reste!

Program șovinist.

Actualul redactor responsabil al
 șovinistului ziar kossuthist „Egyetér-
 tés”, organul fracțiunii Kossuth
 Ferencz — Eötvös Károly, în numărul
 de ieri (28 Decembrie) al foii publice
 programul politic și numele puterilor,
 cari colaborează și sunt grupate în
 giurul ziarului, iscăliind: „Dienes Măr-
 tor, redactor și deputat dietal”.

Și e grozav de tot jupănul șovin-
 ist în expunerea programului foii
 sale. De aceea îi facem plăcerea să
 cităm dintr'insul câteva gogoase.

„Un ziar — zice — e'o existență
 de 34 ani nu poate ave alt program,
 decât tradiția sa. Iar asta nu e de-
 cât: *servirea directei naționale (!) și
 liberale (!) sincere (!) și neclintite.*
 Treizeci și patru de ani sunt, decînd
 „Egyetértés” servește aceste idei
 sfinte (!) și în acest lung timp
 pe un moment nu s'a
 servirea acestor idei

rale, care au suferit totemii și nici
 un fir de păr nu cadează...”

Și așa mai departe o mână înainte
 jupănul Dienes, până ce ajunge să în-
 caree cu duimul de laude până la
 gârbovire: foaia, ca și care în lume
 alta nu-i, pe toți membrii redacției,
 pe șefii ei apropiați și neapropiați și
 încheie cersînd banul publicului. Căci,
 să se știe: ori-și-oat de urias și de
 monstru ar fi, — fără bani nu poate
 să existe nici șovinismul patrioților,
 vechi și nou.

Auzi tu vorbă ca aia: foaia flu-
 lului tătâne-său servește „direcția libe-
 rală, sinceră” și luptă — pentru „idei
 sfinte”!

Halal de tine, „direcție liberală
 și sinceră” și de voi „sfinte idei”,
 cari de mînt ca ale lui Dienes ați
 ajuns să fiți servite!

Alievărat însă, că lumea știe azi
 și „liberalismul” pomenit în programul
 din chestie al lui „Egyetértés”. De
 mulțor deja Kossuthiștii, cu căfel
 cu purcel, se găsesc în apele — gu-
 vernului. Nu mai e azi opoziție se-
 rioasă în parlamentul ungureș și
 deosebirea între Kossuthiști și în-
 tre partidul guvernului azi e numai
 în basa formațiunii partidului.

S'au convins și Kossuthiștii mai
 serioși, că chiar din punctul de ve-
 dere maghiar e greșită basa pe care
 erau puși. A fost destul să vină la
 cărma statului un om mai prudent în
 ale politice, pentru-ca drăguții kos-
 suthiști să se apropie tot mai mult
 de guvern, și corifeii lor — de oala
 cu carne.

Imposibil deci nu e, ea și basa
 partidului kossuthist să aparțină cu
 vreme — numai istoriei.

Din Beiuș. — Ședință festivă Vulcaniană.

Ca în toți anii așa și de rîndul acesta
 aniversarea zilei întemeietorului gimnasiu-
 lui din Beiuș a fost serbată de corpul pro-
 fesoral și elevii acestui gimnasiu. De căți-
 va anî încoace festivitățile acestea însă își
 pierd din valoarea lor. Și ce e cauza? Să
 zice că desinteresarea celor de la cărma
 gimnasiului? Să zice că elevii institutului?
 Ori alta e cauza? Să cercetăm.

De căți-va anî am avut fericire de a
 vedea această festivitate, care are menirea de a
 reînproșta memoria fericitului Vulcan, care
 prin o idee și o faptă măreață s'a făcut
 demn de a purta numele „Mare” în istoria
 culturală a poporului român.

Vulcan a cugetat de a servi și-a trezi
 poporul, care zăcea în letargie, a-l da cul-
 tura cuvenită, a-l ridica la o treaptă deamănă
 de origine sa, aflînd bucuria tuturor aceluia
 cari au fost setoși de știință. Și așa a și fost
 până în timpul mai nou.

Însă durere, acum stăm de tot altcum.
 Serbarea Vulcaniană din română a degene-
 rat în unită. Ziua de 25 Dec., în Beiuș era
 serbătoare pentru fie-care român, fără deo-
 sebire de confesune. Acolo erau condu-
 cătorii Grecilor și li se păstra loc de
 frunte! Și așa, bine era! Însă ce să vezi
 azi? Dintre țerii gr. or. nime n'a luat parte,
 onore unei familii! Atât e de mare deo-
 sebirea de confesune ce se face aici ca ni-
 cu mai mare bucurie să
 Gajări et. comp. și pen-
 inspectorat că.

alia și cu cel mai mare dușman al neamul-
 lui să-și așeze scopul, to adrează la
 iesuitism — „scopul sfînteste mijlocul.” —
 la iesuitismul atât de urgisit de biserică
 noastră ortodoxă. De băieți și de cele pușe
 în grija lor nu au habar căci o lipsă pen-
 tru a ajunge scopul să bați ferul până o
 cald. Suntem nemulțumiți cu anii oameni
 de calapodul acesta și așteptăm o îmbunătă-
 țire dela prea bunul nostru episcop. Ce
 faia și desprețuirea nu o ducem departe.
 Ușor ••• a semăna ură în confesunai, și a pre-
 dica intoleranță dar urit e a privi fructele
 acestei opere monstruoase. Nu umbăm la
 festivitățile gimnasiunii, că e unit, și nouă
 ca ortodoxii nu ni e permis a lua parte la
 bucuria fratilor uniți, căci poate după prin-
 cipile religioase mai nou salutate e păcat
 de moarte. Ba mergem mai departe, poate
 tot din acest punct de vedere e permis a
 tortura și pedepsi noemențele și băieții uniți
 în grija lor. Biau era odinioară și rău deo-
 nește acum. E permis să se trage în țară
 pe un bărbat valoros care de 25 ani încrezî
 neobosit, pe terenul cultural, atunci, cînd
 noi ne aliam cu acei sigrumători!

Dar să le lăsăm toate aceste triste
 afaceri că aici stătea sunt încă din plina
 acele cari se țin dădători de tot în căl-
 ai putea scrie un op; și să zicem cu Mântui-
 torul „Cine are urechi să audă, cine are ochi
 să vadă.”

Ziua festivă a fost deschisă de D-
 Radu Cupari (care mai înainte era și Kupăr
 Reșo și serie de altcum și la „Alkalmaz”
 pentru câte va parale) nou profesor gimna-
 sial. A vorbit în sens foarte bun, dar cele
 zise dubitez că le simțeste (conchizând din
 cele întămplute cînd eram în Pestă) limba,
 durere n'o posedă, deși propune limba ro-
 mână. Sunt curios, cum o promisiune? Ori și
 acolo vorbește în limba lui Arad! Băeți
 s'au arstat și acum beavi, defectându-se și
 cauzându-ne o zi bană. Vorbirea de înche-
 ere a roștit-o tot de nealut.

Am stat în mijlocul tinerilor ca să
 ved de creștere au. Pricep limba? și ce să
 vezi? ei vorbesc ungurește și a noastră e
 lapadă ori vorbesc de totbțicat. Dar cum nu?
 Profesorii tinerii din seminarie papistă,
 unde au fost creștești în spirit maghiar, ceea
 să propage românismul? Știu băieții ungu-
 rește ca în Kecskemet dar românismul puțin!
 Asta e vina lor! Dar sperăm și ne întoar-
 cem către bunul Pavel al Orășii care le
 va strămuta toate.

Trist stă aici românismul și dacă
 tot așa va merge putem zice „Perirea ta
 din tine Israele”!

Culița.

OMAGII.

Ni se trimite spre publicare următoarele:

Omagiu și devotament Prea Sfinției
 Sale Episcopului Iosif Goldiș.

Preoțiimea tractului protopresbi-
 teral al Banat-Comloșului, întrunită la
 conferență la 11/27 Decembrie în B.-
 Comloș, a luat între altele și urmă-
 toarea Rezoluțiune:

1) Subșternem simțemintele noas-
 tre de omagiu, de iubire și de gra-
 titudine Prea Sfinției Sale bunului
 nostru Arhiepiscop Iosif Goldiș pen-
 neadormita Sa interesare față de clerul
 și poporul Său.

2) Re-pingem cu înștiințare atacul
 nerușinat pus la cale prin ziaristica
 străină și — durere — și prin cea ro-
 mână din partea unor malconțenți
 perverși, contra iubitelui nostru Ar-
 chiepiscop.

3) Să se știe, că adversarii Ar-
 chiepiscopului nostru sunt dușmanii noștri
 și ai bisericii — și cum ei
 sunt te

apicui din şirurile noastre, şi-l vom plivi din straturile noastre, şi-l vom arunca afară ca pe nişte urzici netrebnice.

Rezoluţiunea aceasta s'a luat cu entuziasm indescriptibil.

Cuvioşel Sale Parintul Ioan I. Papp protosinel, asesor referent în Arad.

Din incidentul întrunirii noastre de astăzi simţindu-ne îndatoraţi a aduce tributul nostru de recunoştinţă acelor, cari se interesează de soarta noastră Cuvioşel Voastre în special Vă mulţămim, pentru conlucrarea mănoasă în chestia întregirii dotaţiunii preoţeşti.

B.-Comloş, la 14/27 Dec. 1900.

Al Cuvioşel Voastre, cu profundă veneraţiune: Ioan Popovici, parochul Său-Miclăuşului-mare; Silviu B. Chiceanu, parochul Nereului; Valeriu Magdu, paroch; Terenţiu Opreanu, parochul Cenadului-sărbesc; V. Petroviciu, paroch; Petru Pascu, paroch; Georgiu Lupşa, paroch; Ioan Stana, paroch; Pavel Văcărescu, paroch; G. Balan, paroch; Mihail Panacole, paroch.

Rusia la Dunărea de jos.

Sub acest titlu „Münchener Neuesten Nachrichten” cu data de 18 Decembrie scriu următorul articol:

Desfăşurarea evenimentelor din Asia răsăriteană a abătut atenţiunea opiniei publice dela un fapt indeplinit în Europa răsăriteană — fapt, ce nu e fără importanţă pentru marea politică europeană. La gurile Dunărei s'a deschis de curând un canal făcut cu cheltuiala ministerului rus de comunicaţiune; prin acest canal braţul Kiliei a devenit navigabil. S'a creat în chipul acesta o nouă linie fluvială, care poate aduce cu sine importante deplasări în relaţiunile diferitelor state.

E lucru de sine înţeles, că cel mai mare folos e al Rusiei, care a dat şi mijloacele necesare pentru construirea canalului şi care urmăreşte cu mult zor deservirea acestuia.

Istoria întreprinderii datează de mulţi ani şi ea nu e închisă nici acum; cu toate acestea Rusia de-ocamdată şi a atins scopul. Originea acestei chestiuni stă în nisuiţa bărbăţilor de stat din Petersburg, ca Rusia singură să stăpânească Marea Neagră şi să aibă influenţă hotărîtoare asupra Statelor balcanice şi a celor învecinate. Ea pre-

sintă diferite faze, cari câte-odată au fost favorabile Rusiei, alte ori au cam întunecat vaza acestui imperiu — şi probabil, că în viitor va da încă naştere la multe surprinderi.

Gurile Dunărei fac parte din acele căi de navigaţiune, pe cari guvernul rus caută să le pună sub dominaţiunea sa, după-cum ar voi să o facă aceasta şi cu Bosforul şi cu Dardanelele.

Până la izbucnirea războiului din Crimeea, ele îi aparţineau de fapt, şi abia pacea încheiată la Paris în anul 1856, a creat o altă situaţiune. Ruşii au fost respinşi de la Dunăre, navigaţiunea a devenit liberă; tot atunci s'au instituit comisiuni dunărene spre a se îngriji de adâncirea gurilor şi de a exercita în acelaşi timp poliţia fluvială.

Pe vremea aceea, Rusia, timp de mai multe decenii, fusese condamnată la o deservită inacţiune pe Marea Neagră şi la gurile Dunărei. O schimbare s'a făcut în Octomvrie 1870, când prinţul Gorceakow a rupt clauza privitoare la Marea Neagră şi imediat după aceea s'au pus bazele actualei flote a Mării Negre.

Dela Dunăre însă, imperiul Ţarilor a fost mereu exclus. Congresul din Berlin, atât de criticat la panslavişti, a restituit Reşilor ceea-ce perderă. Basarabia română a fost dată Rusiei ca despăgubire pentru războiul gloriu în contra Turciei şi astfel a căzut în puterea ei şi o parte din gurile Dunării, anume braţul Kiliei.

Achiziţiunea aceasta însă de-ocamdată n'a folosit mult guvernului rusec. Comisiunile dunărene au rămas în fluiţă şi au declarat de cale internaţională de navigaţiune pe fluviiu gura Sulinei, a cărei navigabilitate nu permite adăcirea braţului de la Nord.

Deoarece gura Kiliei era înisipată în aşa grad, încât nu putea fi folosită nici pentru trecerea vaselor mici, chiar pescarii ruşi au fost siliţi să intre pe Dunăre prin braţul Sulina pe teritoriul român.

Cel din Petersburg au aşteptat cu răbdare până li-s'a oferit ocaziunea, ca să iasă la iveală cu pretenţiia de-a deschide navigaţiunii braţul Kiliei. Aceasta s'a întâmplat în sfârşit acum câţiva ani. Pescarii ruşi ajungând în conflict cu agenţii vamali români, au cerut spriginul guvernului lor. Diplomaţia se amestecă şi a aplanat în mod satisfăcător afacerea, dar de-atunci guvernul rus a început să ridice cu toată hotărîrea pretenţiia, ca „pentru apărarea navigaţiunii ruse” braţul Kiliei să fie adâncit aşa de mult, încât plutirea pe acest braţ să fie posibilă ori-când.

La început, în Europa nu s'a dat acest afaceri un interes deosebit. Dificultăţile tehnice pentru începerea lucrărilor erau socotite aşa de mari şi aveau să înghită sume aşa de enorme, încât în general domnea părerea, că din aceste motive Rusia va renunţa la realizarea planului său. Cel din Petersburg nu s'au lăsat să fie spăriaşi. În toată liniştea, ministerul comunicaţiunilor a elaborat un plan, care a fost aprobat de cel în drept. După acest plan construirea canalului la gura Kiliei n'ar costa decât 9 milioane de ruble şi s'ar putea face în timp de un an. S'a stabilit astfel în principiu posibilitatea, că adâncirea e cu putinţă, şi nu mai era chestiunea, decât de a se obţine învoirea celorlalte state participante.

La început, Austria s'a opus cu hotărîre; deasemenea Anglia şi Italia. În urma aceasta, Rusia a căutat să amâne hotărîrea şi aceasta a avut de consecinţă, că, puterile, cari protestaseră, se aşteptau ca construirea canalului să nu se facă mai înainte de 1904 — anul, în care se stinge mandatul comisiunii dunărene.

A fost o eroare. Inginerii ruşi au început lucrările şi acum canalul e pe cale de a fi deservită. Nu se ştie cauza pentru care puterile interesate n'au mai protestat; motivul trebuie căutat în situaţia universală favorabilă Rusiei.

Evident, că Austria nu voia să facă din chestiunea gurilor Dunării un obiect de conflict cu Rusia; iar Anglia avea interese aşa de mari în diferite direcţiuni, încât i-a fost imposibil să facă alt-ceva, decât un protest pe hârtie.

Cu chipul acesta, Rusia a putut neimpedecată să-şi construiască canalul, care îi asigură o intrare proprie în Dunăre, precum şi neatârarea de România, şi în acelaşi timp îi aduce avantajul însemnat.

Prin navigabilitatea braţului Kiliei, Rusia va câştiga mult atât din punct de vedere economic, cât şi politic. Ea îşi are partea ei în unul dintre cele mai importante căi internaţionale de comunicaţiune. Regiunea Prutului va trebui să ia un avânt remarcabil, iar afacerile şi traficul în Basarabia vor înflori. De asemenea Odesa şi porturile apusene ale Mării Negre, cari sunt avizate la comerţul cu ţările dunărene, se găsesc fără îndoială în faţa unei înfloriri.

Dar' acesta nu e singurul câştig ce-l va avea Rusia de pe urma deschiderii canalului Kiliei. Nu ştim ce adâncime are canalul şi dacă e posibilă plutirea pe el a vaselor mari, mai cu seamă a celor de război. Dacă de-ocamdată aşa ceva nu există — şi

aceasta pare a rezulta din tăcerea Austriei şi a României — de sigur însă că încercând canalul va fi adâncit aşa de mult, ca să permită unei escadri a flotei Mării Negre să intre în Dunăre. Aceasta se poate presupune cu atât mai mult, cu cât Ismailul, care sub Caterina II a fost luat cu atâtă sânge rusec, fusese pe vremuri staţiune principală a flotei dunărene ruseşti. N'ar fi deci decât restabilirea stării anterioare de lucruri, că Rusia îşi poartă pe Dunăre o parte din forţele ei maritime.

Nu e nevoie să arătăm că, prin aceasta, imperiul Ţarilor va deveni o putere covârşitoare la ţerul apusean al Mării Negre. Chestiunea e, dacă acest lucru se va petrece aşa de uşor fără opunerea celorlalte puteri. Primul pas spre dominaţiunea asupra Mării Negre s'a făcut în tot cazul. Cunoscută fiind stăruinţa Ruşilor, se vor face şi alţi paşi, cari vor duce încurând la final, dacă cumva evenimente şi încercări neaşteptate nu vor zădărnici, la urma urmelor, întreg planul.

Din străinătate.

Sensaiţii sârbeşti.

În capitala Serbiei earăşi se petrec de câteva zile evenimente senzaţionale, cari cu dcozobire un momentel îl scot acum la iveală şi-l pun în lumină particulară: cearatul ce tot mai mari proporţii ia în armata sârbă.

În sărbătorile Crăciunului apusean anume, s'au făcut mai multe deşineri dintr-o fosti membri înalţi ai armatei pentru prătinse uneltiri în contra familiei regale. Până acum sunt deşinui doi coloneli şi un căpitan de stab. Arestările pornite au venit de pe neaşteptate, că la început nu li s'a da crezământ nici în cercurile sârbeşti. Mai era în Sârbia armata sigură, pe care se răzina şi de care se vedea asigurată diestia. Evenimentele mai nouă dovedesc însă, că şi acest razim se destramă, îndeosebi dela depărtarea din ţeară a ex-regelui Milan, a cărui mână nu se astâmpără, ci continuă cearcă să submineze tronul fiului său Alexandru.

Cei dintâiu între areştaii din armă sunt colonelul Simonovici şi căpitanul Hajda, învinuiţi, că au defraudat suma de 50000 franci şi că au vândut unei puteri străine nişte lucrări topografice.

Mai senzaţională se prezintă însă deşinerea colonelului dela artilerie Cimir-Marcovici, care până bine de curând a fost comandantul gendarmeriei ţării, un post de înaltă încredere, care poartă în primul loc grije de instituţiunile ţării. Atât Marcovici, cât şi fetele său, s'ful statului major, aveau deplina încredere a regelui Alexandru. Dela că-ătoria regelui încoace însă, situa-

Serisori.

V.

Lui Adrian.

S'a stins căldura soarelui. S'au dus visări, amor şi alte paseri călătoare. A venit earna.

Când nu mai eşti copil, nu poţi întimpina earna cu „urra!” Nu mai priveşti semeţ în sus, să vezi cum ninge. Nu-ţi mai vine să te joci cu fulgul cel drăgălaş. Frigul te gârboveşte, te face să-ţi pleci capul umilit, cu necaz şi scârşnire de dinţi, şi să-ţi grăbeşti pasul spre căsuţă.

Adevărat, sunt şi oamenii, cari pot rămănea copii viaţa lor întregă. Ce fericii! Ei pot: să cânte, să se joace, să se bucure şi să iubească fără încetare. Dar ca să fi şi tu ca ei, trebuie să ai două lucruri: noroc şi... nesimţire. De nu le ai, earna eşti

înşirat sute de imagini şi ai depănat alte sute de poveşti.

Ce-i şi cu capul ăsta omenesc! Aţi văzut desigur cum scamatorii sunt în stare să vă scoată dintr'un singur gioben (sau „tilindru” cum îi mai zicem) tot felul de mizerii: hârtie, găini, panglice, purcei, o musică-harmonică, o lubeniţa... una după alta. Astfel mi-se pare, că flecare om e un mic scamator; fle-care îşi are giobenui său, capul, din care scoate merce: glume şi cuvântări funebreale, versuri de amor şi alte minuni mai mult sau mai puţin coordonate. Şi te miri, de unde mai ies atâtea şi nu se mai isprăvesc!

Şi nici odată capul nu-ţi este mai încărcat de gândiri ca earna. Şi dacă mai eşti şi un biet foiletonist, toate pretind să fie aşterute pe hârtie. Care de care se îmbulzeşte, dă năvală: ca o droaie de copii flămânzi ce dau târcoale în jurul mamei, când o ved cu pânea 'n mână. Astâmpără-ţi-vă, măm, că vă vine rândul la toţi!..

boeroaica. De trei zeci de ani se ocupă cu meseria asta şi sunt mai graşi şi mai roşi decât zece foiletonişti la oaltă.

De când a dat earna, ei stau de poveşti în flecare seară. Impregiurul lor pisele, albe ca zăpada şi cu cozii lungi şi stufoase, torc cu botu' pe labe. „Bijou”, cotoiul cel mai bătrân, are favorul de-a dormi în poala cocoanei. Canarii dorm în colivie. În samovar clocoteşte ceaiul.

Şi moşul, ascuţindu-şi instrumentele chirurgicale, soarbe din ceaiul şi zice:

— „Mamă! Mai dă-mi o linguriţă de rom!”

— „Îi dau, papa, dar' ia seama, că-ţi tare!”

— „Îi tare mamă? Las' să fie, că m'ă cule!”...

Şi bătrânii, rid amândoi. Parcă-î ghidile cineva la tălpi, aşa rid. Ce copil! Ce copil!

Afară ninge. Bătrânii s'au culcat. E linişte şi ved cum ninge într'una. Liliacul

Soba exală căldură moleşitoare. Sed într'un jec vechiu şi sunt capul cât mi-e de greu. Trebuie să mi-l razim de spetează, să închid pleoapele şi să visez...

Visez că sunt cătană la împăratul, la „erşte” companie, „erşte” batalion, din regimentul 31 de infanterie în Sibiu. Sunt tocmal de gardă, în faţa casarmii. Şi e noaptea rece şi păcioasă.

Cu paşi ritmici mă plimb pe dinaisnea casarmii, având ca ori ce şilboe: puşca pe umăr, gloanţe în pătrântaş şi ochii în patru. Zăpada scârţâie mănioasă, strivită de greutatea paşilor mei. E făcere jur împregiur, numai dinspre piaţă s'aude câte-un strigăt răguşit de beţiv întârziat.

Deodată privirile mi-se opresc în direcţia strada Harteneck. Mi se pare că ved o umbră mişcându-se şi venind spre mine. Din păcla cea deasă ved tot mai înmăni conturile unui vestiment, ca o manta lungă în culoarea negurei... Şi figura s'a apropiat tot mai mult.

— Cine e? întreb de nemteste, tu-

schimbat. Marcovici n'a aprobat căștă și din pricina aceasta a fost imediat rărit din post.

De două luni încoace, regele într'una primit scrisori anonime, în care în chip abieciuit de dur se insultau regele și reșchă. Intre cel bănușit de acest fapt sunt și arestații din urmă, la care s'ar fi găsit urme de sevirișirea faptului. Fără să știe, că și lor, — ca și lui Genciul — se vor dista pedepse aspre, dar această pregătire poate să aibă urmări foarte rele pentru țeară și pentru familia regală, deoarece, înveștă frații Marcovici au mare tărie în armată; iar o mare parte a acestora s'au rinate cu țarie pentru raintărcerea lui Ștefan în Serbia.

Burii și Englezii.

Se știe că toate rapoartele despre rășboiul Englezilor cu Burii — numai trecute prin unii engleze pot să pornească la drum și să străbata în lumea largă. Până bine de când, Englezii se credeau stăpâni deși aceste republice sud-africane. Lucrul însă s'au schimbat chiar așa.

Acum, că Burii au pornit noi atacuri contra usurpatorilor libertății lor, trecând de la rășboi de luptă chiar în Capland, — o poziție explicabilă stăpânește întreaga lumea engleză.

Sunt de mare interes unele voci de presă asupra noșii situații în îndelungatul rășboi de esterminare, ce Englezii puternici au pornit asupra micului popor viguros din Sudul-Africii.

„Quid novi ex Africa? — începe o asemenea voce. Cu această întrebare se îndestăpinau adecă iugrijorați vechii Romani când în timpul rășboaielor punice se întălniau în rășboiul roman. Aceeași întrebare și-o fac acum Londra Englezii cuprinși de grijă și despăimă Englezii singuri au depeșele de pe câmpul de rășboi; știri oficiale și neoficiale le venesc zilnic din țeara Capland și totuși nici unșii nu știu, cum stău și ce se întâmplă în Africa. Foarte mulți din patria preșei șiere bănuiesc, că guvernul, având în mână firtele cablului. — tănuște adevărul înaintea poporului englez despre adevăratele stări de lucruri.

Și e foarte natural, ca știrile engleze despre cursul rășboiului — să fie parțiale. Cum s'ar și pute să aibă Europa o părere clară despre câmpul rășboiului buruzghez, când actualul comandant suprem al Burilor, încă în 22 l. c. depeșă la Londra din tabăra sa, că „întru cât își pot eu forma părerea despre situație, — așa cred, că înaintea Burilor prin Capland s'au zădărnicit“.

Cuvinte foarte curioase acestea din gura unui comandant suprem al oastei ce se rășboiește timp de peste un an de zile. Dacă dănușul nu știe și nu cunoaște celea ce se întâmplă cu trupele sale proprii, pune în față dușmanului; dacă el însuși nu e în stare să raporteze fața, ci numai păreri și păreri „as cr. de“ — atunci cum se pot cunoaște...

O las să treacă. Pe di ainea m'au trece o femeie palidă, cu ochi de carbune. Mă măsoră cu ei din târlă până în creștea și apoi rîde, rîde nebună și dispăre în negura nopții...

Brrr...

M'am trezit și m'le frig. Mă întind și m'au frec ochii cu pumnii și abia m'au recunoscut cășușa.

La ora aceasta camera mea e sumbră și ea. Cărțile m'au zac în disordine revoluționară. Într'un colț stă maldărul de gazete de-acasă. Fotograficile de pe păreți se uită somnoroase la mine. Numai una, un cap de șireată, parc'ar vol să-mi șoptească ceva.

Inainte de-a intra în pat, void a stinge lampa, m'au aduc aminte de soldatul din casarmă, care astfel își ia rășmas bun dela tovarășii sei din dormitor:

— „Servus, domnule Zugführer! Servus, d-le căprariu! Servus, ficiori! Noapte

lucrurile de-acolo în Angliera sau în altă parte de lume?“

Adevărul se pare deci puțin cunoscut și la Londra despre actuala situație a rășboiului cu Burii. Adevărat e însă, că Englezii deja al doilea Crăciun îi trecură de când se rășboiesc cu micii Burii, perzând milioane sunătoare și multe zeci de mil de brațe, de când lăcomia fără margini după bogății — se luptă pe moartă și viață în contra libertății știnte. Întrebarea e însă: care nu tot în asemenea situație li va găsi pe Englezi și al treilea Crăciun?“

Baritiu și Șulutiu-băcsi.

Sibiu, 10 Dec. 1900.

Am cătat propunerea lui Șulutiu băcsi de-a se ridica monument lui Baritiu, prin subscripție națională. Și cătind-o, mi am zis: *difficile est satiram non scribere*. Aceasta nu e un privința propunerii, ci a propunătorului. Eată de ce.

Cei-ce cunosc pe Șulutiu băcsi știu, că d'ea are două pasiuni, — a vena și a scrie istorie. Aceste două indeletniciri le unește în așa fel, încât nici nu mai face deosebire între ele. Cu drept cuvânt îl observase Baritiu odată: „Pare-că a scrie istorie contemporană ar fi tot atâta cât a culge anecdote de-ale vânătorilor, a le grupa în 2—3 coale și a le intitula „memoriu“...“

Ca „istoric“ Șulutiu-băcsi se învârte tot „emereny“ — cum zice Sasul, — numai pe hotarul Kerpényes-ului și socoate, că toată istoria poporului român se poate reduce la aceste hotare. Tot ca istoric se făcuse bardul familiei sale și crede, că toată istoria contemporană a Românilor nu face decât parale dacă nu e privită prin prisma familiei d' sale. Unde mai pui, că dacă lăncu nu era amicul lui Șulutiu-băcsi, nu era să ajungă eroal mare, pe cum a ajuns!... Ceea ce a făcut pe Baritiu să reproșeze lui Șulutiu-băcsi „vanitatea familiară“ și „conexiunile familiare, cari n'au nimic de-a face cu istoria Munților apuseși...“

Negreșit că un asemenea „istoric“ trebuia să vie în conflict cu un om luminat și de bună-credință cum era Baritiu. Și a venit. Chestiunea e destul de recentă încă — s'au întâmplat abia la 1892 — dar merită s'au improștăm, căci aruncă o lumină atât asupra lui Baritiu, cât și a antipodului său.

Vom releva trei momente mai importante: 1) Șulutiu-băcsi, văzând că Baritiu are de gând să și publice istoria, și-a dat toate științele, să-l abată dela calea cea obiectivă și să-l împingă la enunțațiuni nedrepte. Ear Baritiu, ofensat de această tentative, răspunde lui Șulutiu-băcsi și celor de-opotrivă cu el: „Ei scurmă în conștiința sufletului meu. Vor să-mi facă silă morală, eu prin scrierile mele să aprind focul urei și al rășburării în națiune. Fanatici nebuni!“

2) Șulutiu băcsi nu i-o putea ierta lui Șaguna, că fusese un om mare, atât de mare în cât d'ea, micul Iosef Șulutiu de Kerpényes, nu era vrednic să-i deslege încăpămintele. Și fiind-că ura pe Șaguna, s'au permis, ca într'un exemplar din Vechia Metropolis de Poșta să facă tot felul de observații veninoase și să le trimită lui Baritiu, spre a le întrebunța la scrierea istoriei. Baritiu ne spune, că „acele note, liniaturi și ștersături erau tot atât de instructive, din cari să învăș eu, cum să înjur pe un om mort. Unele din aceste note sunt o adevărată blasfemie, ear altele sunt absurdități. Mie-mi e greeță să le reproduc aici“.

Apoi adaogă:

„D-nul Șulutiu are urăta pasiune de-a pronunța în conversațiuni private cuvântul „trădător“ asupra metropolitului Șaguna. Dar vine în pericol ca m'au curând sau mai târziu să fie tratat ca calomniator. Desfrânata sa poștă de rășburare îl orbește“. etc.

Era foarte amărit bietul bătrân, de insulta ce i-a adus nobilul de Kerpényes, voidnd a'î îndupleca să scrie calomniul la adresa lui Șaguna.

3). Când a apărut al II lea volum din lucrarea lui Baritiu, vânătorul nostru se puse să și-o critique în „Gazeta Transilvaniei“. Critica aceasta Baritiu o numește „diatribă“, fiind-că îl atacase în ea și pe el personal, ameninșându-l cu legea de presă, din cauza că ar fi reținut la sine, fără a

Astfel a știut Șulutiu-băcsi să amără zilele din urmă ale vieții încărâșțitului în cinste George Baritiu. Cel-ce ar voi să cunoască mai cu de-amănăntul chestiunea, să citească broșura lui Baritiu: „Criticile istorice“ ale lui Iosef Sterca Șulutiu de Kerpényes, scărâmăte. (Sibiu 1892. W. Krafft.)

Ș'acum, după 8 ani, tot Șulutiu băcsi propune ridicarea unui monument lui Baritiu! Ce înseamnă asta? O vênare după popularitate? Sau o ispășire a unui păcat, — calomniatorul venind să verse o lacrimă ferbinte pe mormântul calomniatului?... Delaestra.

Spicuirii din presa maghiară.

Din păcatele lui Széll.

Gazeta lui Báffy, care ține totdeauna deschis registrul păcatelor... altora, eată cum ne demaschează pe Széll, în seria „Reflexiunilor“ sale:

„În fiecare seară, dela orele 10 până la 1 după miezul nopții, acolo șade, în saloanele elegante ale Casinei. În Casină nu mai sunt maniere și glas viclean, smerit și de linge-talpe, cum vede ministrul president în clubul partidului liberal. Aici nu s'e mai vorbește per ilustritate, ci per-tu, i se adresează cu: măi Colomone (te Kalmán)!“

Vedeți, dumneavoaștră, onorați cititori, cum se supără Báffy! Dar noi ce să zicem când lui Mocsényi-lumină? Il zic în Casina magnaților:

„Te Sándor?“

ȘOAPTE

În noapte.

(După Lenau)

Norii negri cădeau grei și ca îngândurați peste pământ... Ear noi doi ne plimbam triști și tăcuți prin grădină.

Caldă, mută, tristă și lipsită de stele era noaptea... Cu și dragostea noastră,— și mă mișca până la lacrimi.

Și când a trebuit să mă despart de tine și îngândurat și am zis: „noapte bună“... În inimă țineam dorința: De-am muri împreună.

Noutăți

Arad, 29 Decembrie n. 1900.

„Cununi eterne“. Doamna ved. Sofia Grozda, în loc de cunună pe sicriul decedatului de pie memorie Dr. George Vuia, a dăruit suma de 10 coroane pentru fondul aradan „Cununi eterne“.

Rectorul universității din Budapeșta, Dr. Raimund Rapaics, și-a dat demisia din post. Demisia rectorului a fost provocată de afacerea crucii la universitate, care, ca profesor creștin, fusese pentru reinstituirea crucii în salele universității. Demisia lui mai dovedește, că, pe semne, și ministrul cultelor a aprobat decisiul păgân al senatului universitar, care cere înlăturarea crucii.

Victor Emanuel II, regele Italiei, a fost numit zilele acestea, din partea Majestății Sale Monarșului nostru, — proprietar al regimentului de infanterie austriac Nr. 28.

Audiența deputațiunii clerului bucovinean. După-cum e cunoscut, în 13 l. c. a fost primită în audiență de cătră M. Sa Impăratul deputațiunea preoșime gr. or din Bucovina, care a dănus în mâni Impăra

nea a trecut la ministrul de culte Dr. Havtel, unde a așat că soluțiunea afacerii deinde dela referenșul Br. X. Mustatza. Deputațiunea s'au prezentat și la referenșul Br. Mustatza și acesta a declarat, că va propune pentru preoșime adausul crucevanele, însă numai trei adausuri.

Episcop nou. Secretarul primatului Ungariei Vasszary, — Dr. Medard Kohl, a fost zilele acestea sfinșit la Roma ca episcop.

Conflict între miliție și popor. Din Triest se anunșă, că acolo adeseori se întâmplă ciocniri între miliție și civilime. Mercuri noaptea un inginer anume Ogarolla, fără de nici o vină a fost strapuns și greu rănit de baioneta unui soldat infanterist. Aștantul a tulburat foarte mult populațiunea orașului și de atunci încoace o dușmanie de tot pronunșată și ciocniri se ivese pe strade și în alte localuri. Deși trupele întreaga dia garbisoană a trebuit să iasă pentru a face ordine, — liniștea nu e de loc asigurată și se pot naște mari tulburări. S'au făcut deja multe de areștări.

Mare incendiu în Bucovina. Se telegrafează din Cernăuți, că Joul, în 27 l. c. n., în comuna Vijnia (Bucovina), a băniut un incendiu infricoșat. Focul s'au iscat pe la 1 oră noaptea în mijlocul comunei și, ajutat de un vânt puternic, s'au lășit așa de repede, că 280 case au fost prefăcute în cenușă, și 2500 oameni au rămas pe drumuri, fără adăpost și în cumplită miserie.

Asasinat sub spânzurațoare. În 27 Decembrie a. c. s'au perrecut un cas, poate fără pereche până acum, în orașul Revai din Rusia. În dimineașă acelei zile avea să fie executat prin strangulare un asasin anume Carol Eckart, fost profesor de gimnaziu, și tocmai în momentul, când era să și dea grumazul pe mâna calșului, după o detunătură de revolver condamnatul a căzut mort la picioarele gădelui. Il împușcase adecă o rudă a sa din public, pentru ca prin asta să-l scape dela moartea rușinoasă. — Țintașul asasin a fost prins imediat și înfundat în temnișă. — E interesant acum a se ști: de ce moarte va muri „salvatorul“ condamnatului la moarte?

Nouă acuză în contra lui Dreyfuss. În ziarul „Intransigent“ din Paris a apărut zilele trecute un articol, în care ziaristul Rochefort se declară gata a dovedi o nouă acuză gravă în contra lui Dreyfuss. Spune anume, că de fapt există dela Dreyfuss un borderou, care ar fi provăzut la margini cu scrisoare de-a împăratului german Wilhelm II. — Dreyfuss, bine-înțeles, protestează din rășputeri, și astfel Dreyfusismul earșii e la ordinea zilei în Franca.

„Almanacul Vulturului“ o carte im-pozantă interesantă și voluminoasă, cu peste 100 de cele mai frumoase ilustrațiuni și autotypul germane, care a eșit deja de sub tipar și e gata.

Acest interesant „Almanac“ se va trimite de tot gratuit tuturor Românilor cari vor abona dela 1 Ianuarie 1901 foșia „Vulturului“ barem pe un număr de an, trimișnd prețul de 3 coroane înaintea la Administrația ziarului „Vulturul“ în Oradea-Mare (Nagyvárad). — După primirea acestui bagatel preț de abonament imediat se expedază Almanacul la adresa abonatului.

Ultime știri.

New York, 28 Decembrie. Din Peking se telegrafează, că Cing și Li Hung Ciang au primit răspunsul împăratului chinez la nota reprezentanșilor străini și că se opune la cererea pentru ruinarea fortificațiilor și pentru ținerea în permanenșă a întăriturilor pentru ambazodorii străini.

Londra, 28 Decembrie. Lordul Kitchener telegrafează din Pretoria: Generalul Knox a intrat în luptă cu trupele lui De Wett, cari s'au stabilit în apropiere de Leeuwkop. Generalul bur De Wett speră să și taie drumurile către ei și să înainteze earșii spre elalte trupe bure

Invitare la abonament

Deschidem prin aceasta abonament pe al doilea semestru la

„TRIBUNA POPORULUI“

Cu condițiunile de abonament, însemnate și în fruntea foii, cari sunt cele următoare:

In Monarchie:

Pe un an . . . . . Cor. 20.—
Pe 1/2 an . . . . . „ 10.—
Pe 1/4 an . . . . . „ 5.—
Pe o lună . . . . . „ 2.—

Pentru România și străinătate:

Pe un an . . . . . franci 40.—

NUMERŪ DE DUMINECA

pot fi abonați deosebit, ca foaie pentru popor, cu cor. 4 pe an, având o întindere de 8 pagine, cele 4 pagine ale foii de zi, plus un adaus poporal de 4 pagine.

Tomnii abonenți sunt rugați a grăbi cu reînnoirea abonamentelor pentru regulata expedare a foii.

Abonamentele se fac prin mandate postale și anumit pentru un timp, care începe cu prima și se termină cu ultima luni.

Este în interesul dlor abonenți, ca adresele să fie însemnate cât se poate de corect și legibil. Tomnii abonenți vechi sunt rugați a lipi pe mandatul postal adresa tipărită dela fâșiile, în cari li-s'a trimis „Tribuna Poporului“ până acum.

Administrația

„TRIBUNEI POPORULUI“

A apărut

Calendarul pe anul 1901
in editura Tipografiei Diecesane (Arad).

Material foarte variat cuprinzând:

- literatură,
- istorie,
- afaceri bisericesti,
- parte economică,
- târgurile,
- poze de tot felul

și 22 ilustrațiuni (chipuri).

Intre acestea: portretul P. S. Sale Episcopului Goldiș. —

Dintre tablourile dela instalare, Prea Sfinți Episcopi Popea și Goldiș pe pragul bisericii (îmbrăcați în ornate), 8 chipuri cu călăreții și mulțimea mare dela instalare; biserica rom. ort. din Oradea (2 chipuri: exteriorul și interiorul bisericii!), Reședința episcopescă de vară din Arad-Gaiu.

— Toate pe hârtie fină, încât ori-care se va pute pune în ramă. —

Prețul calendarului va fi moderat, ea și cel mai sărac să și-l poată procura.

Celor cari vor desface din aceste calendare, se va da rabat. Se atrage atenția d-lor preoți și învățători.

In atențiunea domnilor învățători români. Aducem la cunoștința domnilor învățători de la școalele populare, că a eșit de sub tipar Geografia comitatului Arad, de învățătorul Damaschin Medre, — ca manual cu mai multe cărți geografice. întocmit pentru clasele III. IV. ale școalelor populare, și aprobate de Ven. Consistor aradan.

Se poate procura de la Administrațiunea „Tribunei Poporului“ din Arad. Prețul 35 cr. plus 5 cr. porto postal.

Tipografia „Tribuna Poporului“ arangiața fiind cu material nou primește spre executare:

Tipărituri de bancă,	Cărți, Broșuri,	Ori-ce tipăritor.
Invitări la nunta,	Anunțuri funebrele, etc.	

Cele mai moderate prețuri!!

Mășini de cusut Singer veritabile

pentru folosirea în familie și de casă precum și pentru scopuri de industrie și fabricațiuni, se vând pe lângă: deplină garanție, solvire în rate fără urcare de preț, la selvirea în bani gata se fac cele mai mari favoruri.

SINGER și Comp.

Mășini de cusut societate pe acții
In Arad piața Andrassy Nr. 22

In orașe mai mari din provincă, filialele noastre poartă aceeași firmă.
La comisionari nu vindem mășini de cusut.

538 1 - 2

Szabó Albert

prăvălie de sticlărie, lampe, servicii de porțelan și de bucătărie.

Strada Atzél-Peter Nr. 1.
ARAD. vis-à-vis cu intrarea principală în teatru. ARAD.

Lampe atornate și cu picior, fitiluri electrice și pentru gaz.

Obiecte și tacâmuri de alpacă și de alpacă-argint.

Vase de tinichea pentru fert, smălțuite.

Obiecte de lăuc și decorații de păreți de majolica.

Efecte de sticlă și de porțelan.

Mare asortiment de oglinzi de toaletă, de aplicat pe părete sau pe masă.

Singurul represent. al fabricii de electricitate Ganz și Comp. Servicii de cafea, Moca, și pentru ceaiu, dela 3 fl. 60 cr. în sus. — Servicii de masă de cel mai fin porțelan de Karlsbad și din fayence, dela 10 fl. în sus. — Efecte de casă și de bucătărie. — Rame pentru oglinzi și tablouri, în mai mult de 150 modele.

Lucrări de sticlărie se primesc în prețuri modeste.

Instalări pentru mirese, dela cele mai simple până la cele mai pompoase 519 8—

Comande din provincie se execută punctual.

Cataloage ilustrate se trimit la cereve gratuit și francate

TEE

rusescă veritabilă dela frații

POPOFF K. & C. din Moseva.

Furnisorii curților regale:

Greciei, Svediei, și Norveghiei, Belgiei și României. Singurul deposit principal în Arad și provincie la drogăria

VOJTEK și WEISS

în ARAD.

Calități excelente în

B u m u r i

cu sticla și măsurat, deasemeni se află săpunuri, pravuri pentru dame, apă pentru dinți, perii pentru dinți, apă pentru păr și diferite miresme pentru odăi, cu cele mai moderate prețuri.

521 10—10